

Lukuohje alustavaan rahoituslaskelmaan

Ammatillisen koulutuksen rahoitus varainhoitovuodelle 2018

Ammatillisen koulutuksen määräraha jakautuu laskennalliseen ja strategiarahoitukseen. Laskennallisella rahoituksella jaetaan koulutuksen järjestäjille 98 % ammatillisen koulutuksen määrärahasta ja strategiarahoituksella 2 %. Laskennallinen rahoitus muodostuu perus- ja suoritusrahoituksesta varainhoitovuonna 2018. Perusrahoituksesta suurin osa jaetaan tavoitteellisten opiskelijavuosien perusteella, joka muodostuu koulutuksen järjestäjien järjestämisluvan opiskelijavuosien vähimmäismäärien sekä suoritepäätöksillä kohdennettavien opiskelijavuosien summasta. Pieni osa perusrahoituksesta jaetaan harkinnanvaraisena korotuksena koulutuksen järjestäjien hakemuksesta. Suoritusrahoitus jaetaan koulutuksen järjestäjien tutkintojen osuuden mukaan. Alla olevassa taulukossa on kuvattu ammatillisen koulutuksen määrärahan jakautumista. Yksityisille koulutuksen järjestäjille korvattavat arvonnisäverot eivät sisälly ammatillisen koulutuksen määrärahaan.

Taulukko 1. Ammatillisen koulutuksen määräraha varainhoitovuonna 2018

						Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Ammatillisen koulutuksen määräraha yhteensä (pl. alv)						1703,581				
	Strategiarahoitus						33,884			
	Laskennallinen rahoitus (pl. alv)						1669,697			
		Perusrahoitus (95 %) laskennallisesta rahoituksesta						1586,212		
			Perusrahoituksen harkinnanvarainen korotus						20,000	
			Suoriteperusteinen perusrahoitus (eli ilman harkinnanvaraista korotusta)						1566,212	
				Järjestämisluvan takaama rahoitus (90 %)						1409,59
				Suoritepäätöksissä kohdennettava suoriteperusteinen (10 %)						156,621
		Suoritusrahoitus (5 %) laskennallisesta rahoituksesta						83,485		

Koulutuksen järjestäjän rahoituksen laskenta vuonna 2018

Koulutuksen järjestäjän perusrahoitus v. 2018 lasketaan seuraavasti:

- Koulutuksen järjestäjän vuoden 2018 perusrahoituksena tuleva rahoitus perustuu profiilikertoimella painotettujen tavoitteellisten opiskelijavuosien osuuteen kaikkien järjestäjien painotetuista tavoitteellisista opiskelijavuosista sekä hakemuksesta myönnettyihin harkinnanvaraisiin korotuksiin
- Koulutuksen järjestäjän perusrahoitus varainhoitovuodelle 2018, € = Järjestäjälle myönnetty harkinnanvarainen rahoitus, € + $(0,95 \times \text{Laskennallinen rahoitus, €} - \text{Harkinnanvarainen rahoitus, €}) \times \text{Järjestäjän vuoden 2018 tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä} \times (\text{Järjestäjän vuoden 2016 toteutunut painotettu opiskelijavuosimäärä} / \text{Järjestäjän vuoden 2016 toteutunut painottamaton opiskelijavuosimäärä}) / \text{Vuoden 2018 painotettu kokonaisopiskelijavuosimäärä})$

Koulutuksen järjestäjän suoritusrahoitus v. 2018 lasketaan seuraavasti:

- Koulutuksen järjestäjän vuoden 2018 suoritusrahoituksena tuleva rahoitus perustuu kustannusryhmän, tutkintotyyppin ja pohjakoulutuksen kertoimilla painotettujen vuoden 2016 tutkintojen osuuteen kaikkien järjestäjien painotetuista tutkinnoista
- Koulutuksen järjestäjän suoritusrahoitus varainhoitovuodelle 2018, € = $\text{Laskennallinen rahoitus, €} \times 0,05 \times (\text{Järjestäjän vuoden 2016 tutkintojen painotettu pistemäärä} / \text{Vuoden 2016 tutkintojen painotettu kokonaispistemäärä})$

Alustava rahoituslaskelma 2018

Alustavassa rahoituslaskelmassa varainhoitovuodelle 2018 on mukana järjestämislupien takaama rahoitus sekä suoritusrahoitus eli yhteensä noin 1 493 milj. €. Laskelma on laskettu järjestämislupien opiskelijavuosien vähimmäismäärien perusteella, jotka vastaavat 90 % talousarvion tavoitteellisten opiskelijavuosien määrästä. Suoritepäätöksillä kohdennettavien järjestämislupien yhteenlasketun vähimmäismäärän ylittävien opiskelijavuosien (15000 + 2700) perusteella laskettava rahoitus tulee tämän laskelman tuottaman laskennallisen rahoituksen päälle. Tämän takia alustavan laskelman tuottama rahoitus on lähtökohtaisesti alempi kuin vuoden 2017 rahoitus. Laskelmista siis puuttuu suoritepäätöksellä jaettavaa suoriteperusteista perusrahoitusta noin 10 prosenttiyksikköä eli 156,6 milj. €. ja lisäksi harkinnanvarainen korotus noin 20 milj. €.

Liitteessä 2.0 on koottu tiedot siitä, mistä laskennallinen rahoitus muodostuu koulutuksen järjestäjittäin. Sarakkeen G opiskelijavuodet ovat koulutuksen järjestäjille syyskuussa 2017 myönnettyjen järjestämislupien mukaisia. Sarakkeen H profiilikertoimen muodostuminen on kuvattu tarkemmin liitteessä 2.1. Kyseiseen taulukkoon poimitut tiedot perustuvat liitteiden 2.2–2.9 tietoihin. Suoritusrahoituksen pohjana käytetyt tutkintotiedot löytyvät liitteistä 2.10 ja 2.11.

Järjestäjän profiilikerroin ja kustannusryhmien kertoimien asettaminen

Järjestäjän profiilikerroin on järjestäjän vuoden 2016 painotettujen opiskelijavuosien ja painottamattomien opiskelijavuosien välinen suhde. Painotetut opiskelijavuodet lasketaan kertomalla järjestäjän eri kustannusryhmien mukaiset opiskelijavuodet ko. kustannusryhmän kertoimella. Vuoden 2018 alustavassa rahoituslaskelmassa käytetyt kertoimet ovat opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista mukaisia. Vuonna 2018 koulutuksen ja tutkintojen, erityisen

tuen järjestämisen, majoituksen ja henkilöstökoulutuksessa on tiettyjä poikkeuksia, jotka on kuvattu tarkemmin asetuksen siirtymäsäännöksissä (15–18 §).

Kustannusryhmien kertoimet on laskettu vuoden 2015 kustannustietojen perusteella. Tietopohjana on käytetty vuoden 2016 koulutusala- ja tutkintokohtaista porrastusta (20 kustannusryhmää) ja kustannuksissa on otettu huomioon vain varsinaiset koulutuksen kustannukset. Kustannusryhmien asettamisen lähtökohtana oli, että jatkossa tutkintoon johtavassa koulutuksessa olisi 20 sijasta viisi kustannusryhmää. Kullekin 20 porrastukselle laskettiin kustannus per opiskelijavuosi (opiskelija, opiskelijatyövuosi) ja katsottiin, mihin näistä viidestä kustannusryhmästä kukin sijoittuisi yksikkökustannuksensa perusteella. Tämän jälkeen laskettiin jokaisen viiden kustannusryhmän sisällä siihen kuuluvien tutkintojen kustannukset yhteen ja kustannukset jaettiin ryhmään kuuluvien tutkintojen opiskelijavuosien yhteismäärällä, joka muodostaa kustannusryhmän yksikkökustannuksen. Indeksointia varten lasketaan vielä kaikkien tutkintojen kustannukset yhteen ja jaetaan opiskelijavuosien yhteismäärällä, jotta saadaan kaikkia tutkintoja koskevat yksikkökustannukset. Yksikkökustannukset indeksoitiin siten, että kaikkien tutkintojen kertoimeksi tulee yksi, kunkin viiden kustannusryhmän kertoimeksi tulee ryhmän yksikkökustannuksen perusteella ykkösestä poikkeava kerroin (suurempi tai pienempi). Majoituksen korotuskertoimet on laskettu vastaavalla periaatteella vuoden 2015 majoituksen kustannuksista ja majoituksen osalta on säilytetty entinen kolmiportaisuus.

Ei-tutkintoon johtavan koulutuksen kustannusryhmäkertoimet perustuvat myös viisiportaiseen kustannusryhmäjakoon ottaen huomioon sen, että niiden rahoitus maksetaan kokonaisuudessaan perusrahoituksena. VALMA ja TELMA ovat kustannusryhmää kaksi vastaavia ja muu tutkintoon johtamaton koulutus on kustannusryhmää yksi vastaava, huomioiden, että koulutuksesta voidaan periä opiskelijamaksuja.

Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusrahoitusta koskeva kerroin on asetettu siten, että valtionosuudella rahoitetaan 85 % kustannuksista ja 15 % olisi opiskelijamaksuilla katettavaa, joka vastaa nykyistä käytäntöä. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen suoritusrahoitusta koskeva kerroin on asetettu siten, että opiskelijamaksuosuuden huomioimisen lisäksi otetaan huomioon se, että lisäkoulutuksessa tutkintoja ja tutkinnon osia syntyy aikaisemman osaamisen perusteella opiskelijavuotta kohden enemmän kuin perustutkintokoulutuksessa.

Oppisopimuskoulutuksella ei ole omaa kerrointa vaan sitä rahoitetaan samalla painolla kuin muulla tavoinkin järjestettyä koulutusta.

Erityisopetuksen korotuskerroin on pidetty nykyisessä tasossa. Vaativan erityisen tuen tehtävän korotuskertoimet on asetettu siten, että pelkästään vaativan erityisen tuen koulutusta järjestävien järjestäjien rahoituksen taso kokonaisuutena kerrointen puolesta säilyy entisenä. Rahoituksen taso voi yksittäisen järjestäjän osalta poiketa ylös- tai alaspäin.

Henkilöstökoulutuksen alennuskertoimet on asetettu siten, että rahoituksesta laskennallisesti 50 % olisi työnantajan osuutta ja 50 % valtionosuusrahoituksena. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa henkilöstökoulutuksen suoritusrahoitus on valtionosuusrahoitusta, joka otetaan huomioon perusrahoituksen kertoimessa. Henkilöstökoulutuksen kertoimet ovat miinusmerkkisiä (sekä tutkintoon johtavan että ei-tutkintoon johtavan) siitä syystä, että henkilöstökoulutus on laskettu täysimääräisesti valtionosuusrahoituksessa mukana olevaksi siinä vaiheessa, kun suoritteet jaetaan kustannusryhmän

mukaisiin ryhmiin. Siksi samat opiskelijavuodet vähennetään alennuskertoimella painotettuina, jotta päästään 50/50 % jakoon.

Suoritettuja tutkintoja pohjakoulutuksen perusteella painottavat kertoimet on asetettu siten, että ilman ammatillista pohjakoulutusta (ilman korkeakoulu, ammatillinen yms. tutkintoa) olevien tutkinnot ovat 72 pisteen arvoisia ja ennestään perusasteen jälkeisen tutkinnon (pl. ylioppilastutkinto) omaavien tutkinnot 18 pisteen arvoisia. Pohjakoulutuksen mukaiset painotukset 72 ja 18 on asetettu siten, että niitä käytetään myös siinä vaiheessa, kun rahoitusta kohdennetaan suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteiden määrän perusteella (vuodesta 2020 alkaen). Tätä porrastusta ei ole tutkinnon osien osaamispisteissä.

Vuoden 2018 päätökseen vaikuttavista kertoimista vain oppisopimuksen ja pohjakoulutuksen kertoimissa on selvää harkintaa, joilla haetaan ohjausvaikutusta. Vaativan erityisen tuen kertoimiin sisältyy harkintaa niiltä osin, että pelkästään vaativan erityisen tuen tehtävän mukaista koulutusta järjestävien rahoitustaso kokonaisuutena on haluttu turvata nykyiselle tasolle. Muihin kertoimiin ei sisälly harkintaa tai ohjausvaikutuksen hakemista.

Vertailu vuoden 2017 ja alustavan rahoituslaskelman mukaisen rahoituksen eroille

Liitteessä 2.0 on sarakkeissa V-X vertailtu alustavan rahoituslaskelman mukaista rahoitusta vuoden 2017 rahoitukseen, jossa ei ole mukaan arvonnalisäveroja tai fuusiota ja Taitaja-kisoja varten myönnettyjä harkinnanvaraisia korotuksia. Alustavan rahoituslaskelman tuottama rahoitus on lähtökohtaisesti alempi, kun mukana on vain järjestämislupien mukaiset vähimmäisopiskelijavuosien määrät. Lisäksi on muita selityksiä rahoituksen muutoksille. Näitä selityksiä on koottu alle.

Selityksiä eroille vuosien 2017 ja 2018 rahoituksessa:

1. Järjestäjä on saanut vuonna 2017 merkittävästi kalliin koulutuksen perusteella maksettua harkinnanvaraista rahoitusta. Tämä harkinnanvarainen korotus sisältyy v.2017 lukuihin, mutta ei vielä v. 2018 lukuihin, koska harkinnanvaraisista korotuksista ei ole vielä päätetty.
2. Järjestäjän toiminta on painottunut tutkintoihin, joissa nykyisen ala / tutkintokohtaisen porrastuksen mukainen kerroin on ollut korkeampi tai matalampi kuin nykyinen tutkintoon johtavan koulutuksen viisiportaisen ryhmittelyn mukainen kerroin
3. Järjestäjä on saanut erikoisoppilaitoksille kohdennettua rahoitusta. Erikoisoppilaitosten rahoitus on ollut korkeammalla tasolla mm. siksi että ne eivät ole saaneet erillistä arvonnalisäkompensaatiota. Jatkossa ne tulevat saamaan kompensatiota, joten tämä tulee ottaa huomioon suoritepäätosperusteisessa rahoituksessa, joka on arvonnalisäveroton.
4. Oppisopimuskoulutuksen rahoituksen nostaminen muun koulutuksen tasolla vähentää vastaavasti muuhun koulutukseen kohdistuvaa rahoitusta. Oppisopimuskoulutusta on rahoitettu aiemmin alemmalla yksikkö hinnalla kuin muutoin järjestettyä ja jatkossa rahoitus on samalla tasolla.
5. Oppisopimuskoulutuksessa on ollut aiemmin vain yksi yhteinen hinta alasta ja tutkinnosta riippumatta. Jatkossa myös oppisopimuskoulutuksessa kerroin on kustannusryhmän mukainen kuten aiemmin muulla tavoin järjestetyssä koulutuksessa. Jos oppisopimuskoulutus on painottunut kaupan alan koulutukseen, niin kaupan alan oppisopimuskoulutuksen kertoimen muuttuminen vaikuttaa alaspäin (1,0->0,7). Muiden tutkintojen osalta kerroin pysyy joko ennallaan tai nousee.
6. 1.1.2018 voimaan tulevien järjestämislupien volyymimuutokset: pääosin järjestäjien välisiä opiskelijavuosien siirtoja yhteistyösopimusten purkauduttua

7. Järjestämislupien opiskelijavuosien vähimmäismääriä määriteltäessä on otettu huomioon, jos järjestäjän todelliset opiskelijavuodet ovat vuonna 2016 alittaneet rahoituksen perusteena olleen määrän (mahdollinen vaikutus vuosien 2017 ja 2018 rahoitusvertailussa näkyy vain lisäkoulutuksen osalta, koska vuonna 2017 ammatillisen koulutuksen säästö kohdistettiin pelkästään oppilaitosmuotoiseen peruskoulutukseen)
8. Vuoden 2017 säästön (190 milj. €) uudelleenkohdennuksen vaikutus. Vuoden 2018 rahoitus perustuu perustutkintokoulutuksen osalta v.2017 lupien mukaiseen volyymiin, eikä rahoituksen perusteena olleisiin opiskelijavuosimääriin. Tämä vaikuttaa perustutkintokoulutuksen ja lisäkoulutuksen väliseen rahoitussuhteeseen.